

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.V.35.634/2013/9.szám

A Kúria a bnt. Szabó Tom Bourmeister Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szabó Levente Antal ügyvéd által képviselt felperesnek a Daniné, dr. Égető Mária jogtanácsos által képviselt Nemzeti Adó- és Vámhivatal Dél-alföldi Regionális Vám- és Pénzügyőri Főigazgatósága alperes ellen jövedéki ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. június 6. napján kelt 14.K.27.410/2013/8. számú ítélete ellen az alperes által 13. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán eljárva - nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 14.K.27.410/2013/8. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 500.000 (ötszázezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A hatóság járőrei 2011. október 18-án a felperes telephelyén ellenőrizték a tagállamból érkezett jövedéki termék betárolását. A felperes 16074434 számú e-TKO fedezete mellett 11 vasúti vagonban fogadott gázolajat közösségi adó felfüggesztési eljárásban, amely a szállítmányhoz tartozó dokumentum szerint az EN590:2009+A1 szabványnak megfelelő gázolajat tartalmazott. Valamennyi tartályból mintavételre került sor, amelyről jegyzőkönyv készült. A Nemzeti Adó és Vámhivatal Szakértői Intézete azt állapította meg, hogy az Mnytsz301/2011/2. számon vett és megvizsgált minta (68490 liter) minősége a lobbanáspont tekintetében nem felel meg a Magyar Szabvány előírásainak. A felperes a közigazgatási eljárás során becsatolta a 11 vagon gázolajra vonatkozó tagállami cég által kiállított vagonlistát, a szállítmányra kiadott minőségi specifikációt, a kereskedelmi ügyletre vonatkozó értékesítési

viSSzaigazolást, keretszerződést, fuvarozási szerződést, továbbá az ÁMEI Zrt. által készített „dízelgázolajok lobbanáspont-nem megfelelőségének lehetséges oka" tárgyú szakmai véleményét.

Az elsőfokú hatóság jövedéki törvénysértés miatt kötelezte a felperest 2.739.600 Ft jövedéki adó, 57.800 Ft szakértői költség és 51.487.360 Ft jövedéki bírság, azaz mindösszesen 54.760.000 Ft jövedéki köztartozás megfizetésére, elutasította egyben a jövedéki bírság kiszabásának teljes mellőzésére, illetve mérséklésére vonatkozó kérelmet.

Az alperes a 2012. november 29. napján kelt határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Érdemi döntését a jövedéki adóról és jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Jöt.) 1. § (4) bekezdésére, 110. § (5) bekezdés a) pontjára, 114. § (1) bekezdés b) pontjára, 114. § (2) bekezdés b) pontjára, 114. § (3), és (4) bekezdéseire, 116/A. §-ára alapította. Határozatának indokolása szerint az elsőfokú hatóság az ügy érdemi eldöntése szempontjából lényeges tényállási elemek tekintetében teljes körűen eleget tett tényállás tisztázási és bizonyítási kötelezettségének. Az adózás alól elvont jövedéki termék birtoklásának objektív ténye a jövedéki bírságfizetési kötelezettséget megalapozza. A felperes által benyújtott dokumentumok nem alkalmasak a származás igazolására, mivel ezek a Magyar Szabvány előírásainak megfelelő gázolajról kerültek kiállításra. A felperes tekinthető a megmintázott és szakértői vizsgálat alá vont, ellenőrzéskor készleten lévő jövedéki termék birtokosának, mivel ezeket közösségi adó felfüggesztési eljárásban bejegyzett kereskedői engedély birtokában fogadta. A mintavétel körülményeit rögzítő jegyzőkönyv tartalmazza a közreműködő személyek adatait, mintavétel körülményeit, részletesen kitér a minta reprezentatív jellegének biztosítása érdekében tett intézkedésre, a mintát vevők jogszerűen látták el feladatukat. A mintavételi edények szennyezettségére utaló védekezés alaptalan, a szállítmányokon nem vámzárok, hanem üzemi zárok voltak, amelyek bizonyító erővel nem rendelkeznek. A fogadást, a birtoklást és az értékesítés tényét a felperes nem vitatta. A mintavétel 11 különböző tartályból történt, amelyek közül csak 1 képezi az eljárás tárgyát. A Magyar Szabványnak nem megfelelő gázolaj fogadásával és értékesítésével alakult ki a jogsértő állapot, mivel ilyen gázolaj fogadására és értékesítésére a felperes nem rendelkezett engedéllyel. A felperes nem tudta igazolni, hogy a szabványon kívüliséget üzemanyag keveredés okozta volna, javára kivételes méltánylást érdemlő körülmény sem állapítható meg.

A felperes keresetében elsődlegesen a határozatok hatályon kívül helyezését, másodlagosan ezek megváltoztatását, a terhére előírt fizetési kötelezettség törlését, harmadlagosan a határozatok hatályon kívül helyezése mellett a hatóság új eljárásra kötelezését

kérte. Azzal érvelt, hogy a hatóság nem tett eleget a tényállás tisztázási és bizonyítási kötelezettségének. Az ügy érdemi eldöntésére kiható lényeges eljárási jogszabálysértésként kérte értékelni, hogy nem a járőrök, hanem a telepet működtető munkavállalói végezték el, mégpedig nem az előírásoknak megfelelően a mintavételt. Álláspontja szerint igazolta a jövedéki termékek eredetét, származását és adózott voltát, a hatóság határozatát téves jogértelmezéssel és jogalkalmazással hozta meg, jogsértően nem gyakorolt méltányosságot, annak ellenére, hogy javára a kivételes méltánylást körülmények állapíthatók meg. Kifejtette, hogy érvelését az AMEI véleménye is alátámasztja, sérelmezte, hogy a plombák sértetlenségét, felróhatóságának hiányát az alperes nem értékelte a javára.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaposnak találta és az alperes határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően hatályon kívül helyezte, kötelezte az alperest 1.000.000 Ft perköltség megfizetésére. Jogi álláspontja a következő volt:

A Bizottság 1993. július 2-i, a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló 2913/92/EGK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló 2454/93/EGK rendelet 242. Cikk (2) bekezdése, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 23/2011. (VI.30.) NGM Utasítás 2. § (3) bekezdése, 3. § (1) és (3) bekezdései és a Bevételi Főigazgatói utasítással kiadott mintavételi és mintakezelési kézikönyv 3.4. pontja értelmében a mintavétel során kötelező a Magyar szabvány alkalmazása. Az alperes nem tett eleget a Jöt. 48.§ (2) bekezdése és az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) 97.§-a szerinti kötelezettségének, mivel nem tisztázta a mintavételi eljárás jogszerűségét. Csak a jogszabályokban előírt eljárás alapján képzett reprezentatív minta adhat alapot az objektív felelősség megállapítására. A perben lefolytatott bizonyítás eredményeként pedig az állapítható meg, hogy a mintavételre nem a jegyzőkönyv szerint, és nem a pénzügyőrök által került sor. A mintavételi jegyzőkönyv és az alperesi határozat sem tartalmazza az ügy érdemére kétségtelenül kiható mintavételi eljárás módszerét. Mindezek miatt nem állapítható meg kétséget kizáróan, hogy szakszerű felügyelet mellett, megfelelő szinten történt volna a mintavétel, vagyis az, hogy a mintavétel megfelelt volna a Magyar Szabvány előírásainak, ezért nem állapítható meg a minta reprezentativitása, illetőleg az elkészült szakvélemény a teljes tartály ásványolajtermékek kémiai tulajdonságait rögzíti. A mintavételi jegyzőkönyvben a plombára vonatkozó bejegyzés hiányában a plomba sértetlenségét kell vélelmezni, illetve a pénzügyőrök a tárgyaláson egyezően adták elő, hogy ennek sérülése olyan jelentős körülmény lenne, amit a jegyzőkönyvben rögzíteni kellett volna. A szállítás zárt láncolata és a nem reprezentatív minőségű minták alapján készült szakvélemények ellenében nem állapítható meg, hogy a felperes

Magyar Szabványon kívüli, adózatlan jövedéki terméket birtokolt volna, és ez által jövedéki törvénysértést követet volna el, így az alperes nem jogszerűen rendelkezett a jövedéki törvénysértésről, illetve annak jogkövetkezményeiről. A minta reprodukálhatatlansága miatt a hatóság nem kötelezhető új eljárásra. A határozatok jogszabálysértően nem tartalmazznak értékelést a szankció kapcsán, tekintettel azonban arra, hogy a felperes terhére jövedéki törvénysértés nem állapítható meg, az e körben megvalósult jogszabálysértés miatt sincs helye új eljárásra kötelezésnek.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, kérte hatályon kívül helyezését, a kereset elutasítását, másodlagosan hatályon kívül helyezés mellett az elsőfokú bíróság kötelezését új eljárásra, új határozat hozatalára, harmadlagosan az elsőfokú perköltség jelentős mértékű leszállítását. Jogi álláspontja a következő volt:

A jogvita eldöntésére nem az ítéletben megjelölt jogszabályok, utasítások, hanem a Jöt. 1.§ (4) bekezdése, 7.§-a, 48.§-a, 111.§ (1) és (7) bekezdése, 114.§ (1) bekezdése, (2) bekezdés b) pontja, 116/A.§-a az irányadó, és az ezekben foglaltaknak a határozata megfelel. Önmagában az a körülmény, hogy a mintavétel nem volt szabályszerű, vagy mintavételi jegyzőkönyv nem kellően részletes, nem alapozza meg a határozatok hatályon kívül helyezését, mivel a felperesi nyilatkozat szerint a termék szabványon kívüliségét nem a mintavétel módja okozta. Nincs okozati összefüggés a perbeli mintavétel módja és a megmintázott termék szabványon kívüliségének ténye között. A szabványtól való eltérés felperesi magyarázata kizárólag feltételezéseken és nem bizonyított tényeken alapul. A szállítás zárt rendszerre történő hivatkozása sem fogadható el, mert a plombákat a felperes szerződő partnere helyezte fel és a felperesnek lehetősége lett volna arra, hogy az átvett termék minőségét ellenőrizze a mintavétel előtt. A felperes birtokosi minősége megállapítható, és valamennyi rendelkezésre álló irat megegyezik abban, hogy a vizsgált termék lobbanáspont tekintetében eltér a Magyar Szabvány előírásaitól. Az olyan üzemanyag adózott voltát, származását, amely a minőség tekintetében nem felel meg a szabvány előírásainak a szabványnak megfelelő gázolaj értékesítésről kiállított dokumentumokkal nem lehet igazolni. A jövedéki bírság alkalmazása során pedig nem méltányossági jogkörben jár el, és az indokolási kötelezettségét teljesítette.

A felperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felülvizsgálati eljárásban, rendkívüli jogorvoslati jellege miatt, nincs helye bizonyítás feltételének, a bizonyítékok ismételt egybevetésének, felülmérlegelésnek, a Kúria a Polgári

perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 275. § értelmében a felülvizsgálati kérelem által vitatott körben a rendelkezésére álló iratok alapján dönthet.

Ítéleti tényállás kapcsán jogszabálysértés csak akkor állapítható meg, ha az hiányos, iratellenes, avagy téves, okszerűtlen, a logika szabályainak ellentmondó tényeket, ténybeli következtetéseket rögzít. Nem állapítható meg iratellenesség azon a címen, hogy a fél álláspontja valamely bizonyíték bizonyító ereje tekintetében nem azonos a bíróságéval, mivel ez nem iratellenességre utal, hanem a bizonyítékok felülmérlegelésére irányul, amire a rendkívüli jogorvoslati eljárásban nem kerülhet sor.

A Kúria a Pp. 275. § alapján eljárva a felülvizsgálati kérelem által vitatott körben, a rendelkezésére álló iratok alapján azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet tényállása az ügy érdemi eldöntése szempontjából releváns tények tekintetében hiánytalan, iratszerű, okszerű, a logika szabályainak is megfelelő bizonyítékkértékelésen alapul, az elsőfokú bíróság eleget tett indokolási kötelezettségének is. A jogerős ítélet tehát megfelel a Pp. 206. § (1) bekezdésében, 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Az elsőfokú bíróság ezért jogszerűen állapította meg azt az alperes által sem vitatott tényt, hogy a mintavételt ténylegesen nem a jegyzőkönyvben megnevezett személyek végezték, a mintavételt ténylegesen végzők szakértelméről a hatóság nevében eljáró személyek nem győződtek meg, a jegyzőkönyv nem tartalmazza, hogy a mintavételre milyen módszerrel került sor, pontosan milyen eszközt alkalmaztak, ennek következtében maga a mintavételi eljárás nem beazonosítható. A perben lefolytatott bizonyítás eredményeként az is megállapítható, hogy az ellenőrzéskor jelen lévő pénzügyőrök még a lehetséges mintavételi eljárásokat sem tudták megnevezni, a szükséges tárgyi feltételek hiánya miatt még a megvizsgált tartálykocsikra sem tudtak felmenni, így felügyelet részükről nem állapítható meg. Utal a Kúria továbbá arra is, hogy az eljáró pénzügyőrök annak ellenére nevezték meg saját magukat mintavevőként, hogy ténylegesen nem ők jártak el.

Az elsőfokú bíróság az alperes felülvizsgálati kérelmében kifejtett érvelésével ellentétben nem az ügyféli közreműködés miatt tekintette jogszerűtlennek a mintavételt, hiszen ítélete egyértelműen tartalmazza, hogy fennállhat a felperes együttműködési kötelezettsége is. A mintavétel elvégezhető lett volna a felperes megbízottjai révén, együttműködésével is akkor és amennyiben a folyamatot a hatóság részéről eljáró pénzügyőrök felügyelték volna és biztosították volna a szakszerű, ellenőrizhető és tartalmilag és alakilag is hiteles mintavételt jegyzőkönyvezést. A perbeli esetben azonban ez nem valósult meg.

Az alperes által megnevezett Jöt. 48. §-a, valamint a Ket. és az Art. rendelkezései nem tartalmazzak szabályozást a perrel érintett mintavételre vonatkozóan. A Kúria már a Kfv.VI.35.212/2013/6. számú, a perbelivel azonos ténybeli és jogi megítélésű ügyben is rámutatott arra, hogy „tekintettel az alperes által is hangsúlyozott objektív felelősségi rendszerre, az ügyben rendkívüli jelentősége van, hogy utóbb az ellenőrzés körülményei a mintavétel módja és szabályszerű volta egyértelműen megállapítható legyen”. Az alperes Magyar Szabvány alkalmazását vitató jogi érvelésének elfogadása nem csak az előzőekben részletezettek miatt, hanem azért sem helytálló, mivel sértené a tisztességes eljáráshoz való alapjogot. Hangsúlyozza továbbá a Kúria, hogy az elsőfokú bíróság helytállónak vonta le mindezek ismeretében azt a ténybeli és jogkövetkeztetést, hogy szabályszerű mintavétel, hiteles, pontos, valós adatokat tartalmazó, a formai rendelkezéseknek megfelelő is jegyzőkönyv hiánya miatt nem állapítható meg reprezentatív minta, tehát nem áll rendelkezésre olyan minta a perrel érintett konkrét ügyben, amely jövedéki törvénysértési eljárás alapja lehetne, ez pedig az ügy érdemi eldöntésére is kiható lényeges kérdés, különös tekintettel arra, hogy a zártrendszerű adóraktárból történő szállítást megtörő momentum az ügyben nem merült fel, nincs olyan további körülmény sem, amely egyéb vizsgálódásra alapot adhatna.

Az alperesnek a Jöt. 114. § (1) bekezdésére, (2) bekezdés b) pontjára történő hivatkozása pedig azért nem alapozza az alperesi határozatot, továbbá a felülvizsgálati kérelmet, mert, ahogyan erre a Kfv.VI.35.212/2013/6. számú ítéletében a Kúria már korábban rámutatott, az e törvényhelyekben rögzített bizonyítási kötelezettséget meg kell előzze annak kétséget kizáró módon történő megállapítása, hogy a gázolaj ténylegesen nem felel meg a Magyar Szabvány előírásainak, amely utóbbi tekintetében a bizonyítási kötelezettség a hatóságot, vagyis az alperest terheli.

Nem felel meg az iratok tartalmának az az alperesi előadás, mely szerint a felperes a közigazgatási vagy a peres eljárás során bármikor is szabványon kívüliséget elismerő nyilatkozatot tett volna, éppen ellenkezőleg. A felperes a közigazgatási és a peres eljárás során is mindvégig vitatta az alperes eljárását és határozatait, ezen belül elsődlegesen a mintavétel szabálytalanságára, ennél fogva annak elfogadhatatlanságára hivatkozott és csak másodlagosan terjesztette elő egyebek mellett a keveredéssel kapcsolatos okfejtését.

Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság megalapozottan, törvényesen, eljárási és anyagi jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy szakszerű, szabályszerű mintavétel, hiteles jegyzőkönyv hiánya miatt az ügyben nem áll rendelkezésre olyan reprezentatív minta, amely alapot adhatna jövedéki törvénysértési eljárás lefolytatására és a perbeli ügyben a Pp. 339. § (1) bekezdése

szerinti hatályon kívül helyezés mellett új eljárás lefolytatására sem kerülhet sor a mintavételi eljárás reprodukálhatatlansága miatt, jogszerű döntést hozott. Ebből következik az is, hogy a jogkövetkezmények, így a jövedéki bírsággal kapcsolatos érdemi bírósági felülvizsgálat elvégzése már nem igényelt az elsőfokú ítéletben foglaltaknál szélesebb körű indokolást. Az elsőfokú bíróság által azonban az e körben kifejtettek megfelelnek a Jöt. 116/A. §-ában foglaltaknak.

Az ügyben a pertárgy értéke a felperes terhére rótt fizetési kötelezettségben, azaz 54.760.000 Ft-ban határozható meg. Az ügy nem volt egyszerű ténybeli és jogi megítélésű, a felperes jogi képviselővel járt el, az elsőfokú bíróság több tárgyalást is tartott, a felperes jogi képviselője előkészítő iratokat terjesztett elő és a felperes teljes körűen pernyertes lett. A felperes a javára felszámítható perköltséget a bíróság eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: IMr.) 3. §-a alapján kérte megállapítani arra is figyelemmel, hogy áfa körbe tartozik. A Kúria mindezeket egybevetve azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a felperes javára megítélhető perköltség tekintetében hozott döntése megfelel az IMr. 3. § (2) bekezdés a) és b) pontjában foglaltaknak, összhangban áll a pertárgy értékével, a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Az elsőfokú bíróság figyelemmel volt az IMr. 3. § (6) bekezdésére is, e körben indokolási kötelezettségét is teljesítette, tehát az alperes e körben előterjesztett felülvizsgálati kérelmében foglaltak nem alkalmasak az elsőfokú perköltség mérséklésére.

A kifejtettekre figyelemmel a Kúria azt állapította meg, hogy a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelem által vitatott körben nem sért eljárási, illetve anyagi jogszabályt, ezért a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A perveztes alperes a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles a felülvizsgálati perköltség megfizetésére. Az összegszerűség megállapításánál a Kúria figyelemmel volt az IMr. 3. § (5) bekezdésére is, mely szerint a felülvizsgálati eljárásban meghatározható összeg az IMr. (2)-(4) bekezdése szerinti összeg 50%-a.

A felülvizsgálati eljárási illetékre vonatkozó ítéleti rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdésében c) pontjában és a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-ában foglaltakon alapul.

Budapest, 2014. december 11.

***Dr. Lomnici Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr. Kárpáti Magdolna sk. előadó
bíró, Dr. Kurucz Krisztina sk. bíró***